

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap s-étköldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ..... 24 K
Fél évre ..... 12 K
Negyed évre ..... 6 K
Havonta ..... 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

1. Helyben fogadtat
2. Azonkivül az össze-
tési irodákban.

a. Hely-
ben el-
bírde.

3. Helyben el-
bírde.
4. Helyben el-
bírde.

5. Helyben el-
bírde.
6. Helyben el-
bírde.

7. Helyben el-
bírde.
8. Helyben el-
bírde.

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 97. szám.

Hétfő, április

A Torontálvármegyei Nemzeti Munkapárt
Elnökségétől.

Meghívó.

A torontálmegyei nemzeti munkapárt
f. évi május hó 3-ikán délelőtt 10 órai kez-
dettel Nagybcskerekben, a Kaszinó kert-
helyiségeiben

KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a párt tagjai tisztelettel meg-
hivatnak.

Tárgysorozat:

1. A politikai helyzet megbeszélése.
2. Esetleges indítványok.

Nagybcskerek, 1913. évi április hó
20-ikán.

Hazafias üdvözlettel

Kaufmann István
titkár

Tallian Béla
vbtt., elnök.

A választások tisztasága.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, ápril. 28.

Még emlékezetben élnek azok a táma-
dások, melyekkel ellenzéki részről azzal
az ürügygel illeték a kormányt, hogy
az új választási törvényben nem védi
meg kellőképpen a választások tisztaságát.
Már akkor megállapítottuk, hogy ezek a
támadások alaptalanok, mert hiszen a vá-
lasztójogi törvény csak a választásnál el-
járó közegek fegyelmi büntetéseit szabá-
lyozta, a büntetőjogi felelősség kérdésének
és mérvének megállapítását azonban egy
későbbi javaslatra bízta.

Ez a javaslat most elkészült és már
májusban a képviselőház előtt lesz. Nem
különálló törvény, lesz, hanem a fennálló
büntetőtörvénykönyv idevonatkozó rendel-
kezéseit módosító novella. Egyebekben
azonban teljes egészét képező törvényalko-
tás, mely a lehető legnagyobb mértékben,
sőt valóságos drákói szigorral gondoskodik
mindennemű választási visszaélés hatha-
tós megtorlásáról.

Az új törvény kétféle csoportját kü-
lönözteti meg a választási visszaélésnek.
Az egyik csoportba tartoznak a hivatalos
személyek által elkövetett büntettek vagy
vétségek. A másik csoportba a törvény
azokat a cselekedeteket sorozza, melyeket
magánegyének követnek el valamely vá-
lasztás tisztasága ellen. Az első csoport-
ban felsorolt cselekmények büntetése sok-
kal szigorubb, mint azok a büntetések,
melyekkel az új törvény a magánegyéne-
ket sújtja. Ugy, hogy a törvényből az
eleve megrágalmazott kormányoknak éppen
amaz intenciója domborodik ki, hogy külö-
nösen a választások tisztasága ellen irá-
nyuló hivatalos cselekményeket fokozott
mértékben torolja meg.

Büntetés alá fog esni egyébiránt a
választók névjegyzékének meghamisítása,
akár szendékos kihagyás, akár jogtalan
beírás által követtett legyen el. Bünteti

a törvény a választás akadályozását vagy
befolyásolását. Az erőszakot, a fenyege-
tést, a bántalmazást, vagyonban, kereset-
ben vagy előmenetelben, valamint hátrány
okozását, terrorizmust, megfélemlítést,
vesztegetést, vagy a más meggyőződésen
levők becsúszását. Külön kiemeli a tör-
vény mint büntetendő cselekményt az ete-
tést és itatást, az ellenpárt jelöltjének rá-
galmazását, a szavazási titok jogtalan ki-
lesését, szóval minden olyan cselekményt,
mely a választás eredményének megmási-
tására alkalmas lehet.

Igen súlyosak a büntetések is, melyek,
amennyiben közhivatalnoki cselekményről
van szó, két évi börtönig és négyezer ko-
rona pénzbüntetésig terjedhetnek. Sőt ha a
szóbanforgó cselekmény az eredmény meg-
hamisítására vezetett, a büntetés öt évi
börtönig és hater ezer koronáig terjed. A ki-
sebb súlyú cselekményeknél a büntetés
maximuma három hónap a megfelelő pénz-
büntetéssel. Minden egyes esetben azon-
ban a hivatalvesztés, a közhivatalnoki al-
lás elvesztése, vagy a diploma érvényesi-
tésének feltüggesztése a büntetéssel
együtt jár.

A javaslat, melyet az igazságügyi mi-
nisterium készített el, nemsokára teljes
terjedelmében a közvélemény előtt lesz és
újabb bizonyítékát fogja szolgáltatni an-
nak, hogy a kormány becsületesen és kö-
telességtudóan halad a maga útján és hogy
alkotásaiban rejlik az a vért, melyről az
ellenzék rosszakaratu támadásai mindunt-
alan visszapatannak.

A torontálvármegyei jegyzőegylet.

— Az elnöki jelentés. —

— ápril. 28.

A Torontálvármegyei Községi és Kör-
jegyzők Egyesülete május hó 4-ikén tartja
Nagybcskerekben ezidei rendes évi köz-
gyűlését.

A közgyűlésnek részletes jelentésben
számol be az egyesület lefolyt évi munká-
ságáról Vihely Géza, az egyesület ki-
tűnő elnöke, akinek gondosan összeállít-
ott jelentését a következőkben adjuk:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1912. év nemcsak a községi és kör-
jegyzők országos központi, hanem saját
egyesületünk beléletében maradandó je-
lentőséggel fog birni.

Az előbbi Budapesten a városligeti
iparcsarnokban 1912. jun. 4-ikén tartotta
meg első kongresszusát. Kezdetül a
rendező-bizottságban Gasztonyi Lőrinc
tolvádi kartársunk szerepelt. Megyénk-
ből azon 164 jegyző s segédjegyző vett részt.
A kongresszuson tárgyalat vitás ügyeink
folytatást nyertek a Kolozsvárott 1912.
aug. 28-ikán a vármegye székházának ta-
nácstermében tartott rendes közgyűlésen.
Eme közgyűlésen egyesületünk képvisel-
tében megjelent kivülem Forster Imre
torontáludvari, Pozojevich István kisne-
zsényi és Lafleur Péter lázárközi jegyző.
Ugy a kongresszuson, mint pedig a köz-
gyűlésen a jegyzői kar közjogi, erkölcsi s
anyag helyzetének szanálására kimondat-

tak és belügyminiszter ur önmagyméltósá-
gához eljuttattak a következő óhajok:

I. A fizetésrendezés tekintetében:

a) A községi és körjegyzőknél az ál-
lami tisztviselők számára megállapított
X. díjosztály 3. fokozatában kezdődő és a
VIII. díjosztály 1. fokozatáig terjedő alap-
fizetés és ennek megfelelő lakbér, vagy
természetbeni lakás.

b) A segédjegyzők alapfizetése a fen-
tebb említett fizetési táblázat XI. díjosz-
tályának 3. fokozatán kezdődő és a X. díj-
osztály 1. fokozatáig felhaladó készpénz-
fizetés és megfelelő lakbér, vagy természet-
beni lakás.

c) A községi alkalmazottak fizetése az
állami és közigazgatási díjnokok javadal-
mazásának megfelelő készpénz, lakbér és
100 korona ötödéves korpótlék.

d) Családi pótlék az állami és törvény-
hatósági alkalmazottak részére megállapi-
tott arányban.

II. A nyugdíj általános és országos
rendezése törvényhozási úton, a 35 éves
szolgálati idő kimondásával, abban a vi-
szonosságban az állami és törvényhatósági
tisztviselőkkel szemben való megállapítá-
sával.

III. Közjogi helyzetünk mai állapota
reánk jegyzőkre nézve lealázó s a gyakor-
latban állandó zavaroknak és egyenetlen-
kedéseknek a kuforrása.

Ma már alig van a községi köz-
igazgatást érdeklő törvényhozási mű-
velés, amely át ne torné a községi törvénynek az
előjáróság szervezésére vonatkozó rendel-
kezéseit, vagy ha a törvényhozás meg is
kiméli a községi törvénynek eme részét:
félretolja azt a törvény végrehajtására
vonatkozó utasítás; ha csak nem akarja
felidézni azt a veszélyt, hogy a törvényt
végrehajtani ne lehessen.

IV. A fegyelmi eljárás mai szerveze-
tében sem a kormányzat, sem a kormány-
zattal érdekeinek nem felel meg. Ott, ahol
ugyan egy személy a vádló, a vizsgáló és
az ítélkező bíró, a jogbiztonság ki van
zárva. Kívánja a jegyzői kar a fegyelmi
eljárásnak olyan irányú törvényhozási
rendezését, amely biztosítja a nyilvános
védelmet és a független fegyelmi bírósá-
got testületi szervezettel.

A fegyelmi eljárás modern szabályo-
zásának betetőzéseül kívánja továbbá a
jegyzői kar a szolgálati szabályzat egy-
idejű megalkotását.

V. A kedvezményes áru vasuti uta-
zási jegy használatának joga a nyugdíjas
jegyzőkre, segédjegyzőkre, általában ezek
és a jegyzők családjaira is kiterjesztessék.

VI. A munkaerő hiányának sürgős
megszüntetésében merültek ki.

Saját egyesületünk működési körében
vármegyénk jóakarói és a tek. törvh. bi-
zottság nemes elhatározásából fizetésünk
méltányos rendezést nyert. Valamint 4 évi
vajudás után nyugdíjszabályzatunk 1912.
évben olyképp nyert kormányhatósági jó-
váhagyást, hogy azt más vármegyékkel
szemben vivmanynak kell tartanunk. Há-
lás köszönetet mondok mindazoknak, akik
ebben az ügyben segítségünkre voltak.
Ezen alkalommal is kérem érdekelt tag-
társaimat, tekintsék ezen szabályzatot viv-
mánynak. S ha aggályosnak is tűnik 1-2
szakasz szigorító rendelkezése, azt a mi-
nisteri szakközeggek véleményezésére be-
keltett venni, különben az egész szabályzat
sikere kockáztatva lett volna. Nem tudom
elégé felemlíteni azt a tényt, hogy a
nyugdíjellátások s nevelési segélyek nem
közpénztárból fedeztetnek, hanem az évről-
évre kivetendő járulékokból. Ezen alap-
szik nyugdíjintézetünk. A járulékok ál-
landósítása s fedezett képesítése pedig biz-
tosítandó volt a szigorító intézkedések ál-
tal. Óva intek mindenkit, akit illet, ennek
megbolygatása az egész intézményre —
különösen most, hogy az államosítás kísért
— veszélyessé válhat.

Jelentem továbbá, hogy a m. é. május
hó 5-ikén tartott közgyűlésben elrendelt

HIREK.

határozatokat fogantatosítottuk, nevezetesen: a torontalmegyei K.M.E. alapító tag-ságunkat 40 koronával kiegyenlítettük. A „Torontal” napilapot 40 éves jubileuma alkalmával üdvözlöttük. A nagybecskereki közigazgatási tanfolyam meghagyását kéremeztük, amely kerelem a város és vármegye hathatós támogatásával sikeres volt. Pestmegye jegyzői egyeletének szeparatistikus törekvését nem támogattuk és ennél fogva a központi egylet szabályzatának új értelembeli módosítását elleanesztük. Az Erzsébet királynéről nevezett községi és körjegyzők országos Arvaháza Segítő-Egyesületénél a harmadik 2500 koronás alapítványunk teljes összegben kiegyenlített. Ez alkalommal ismételtlen kerem kedves kartársaimat, hogy minden gyűjtéseket és adományokat saját egyesületi pénztárnokunk kezébe küldem sziveskedjenek, ahol az összegek külön kezelhetnek olyképpen, hogy 2500 korona elérésekor a 4-ik alapítvány létesítése elérhessék. Az egyes alapítvány kamatának a torontalmegyei árva és özvegyeknek való adományozása egyesületünknek van fenntartva. E célra jelentésem évében a gyűjtések keveset eredményeztek. Gyűjtöttek pedig: Ruppenthal Adam ferenczalmi jzö újévi üdvözlét megváltása címén 13 K 25 fill.-t, Korek Ernő kiskomlósi jzö 10 K 30 fill.-t, Kiskomlós község 10 K-t, Gatter Jakab pészaki jzö 7 K 64 fill.-t, Orsó Gáspár bégaszentgyörgyi jzö 5 K 70 fill.-t, összesen 46 K 89 fillért. Az árvák nevében köszönetet mondok.

A jegyzők és egyéb községi tisztviselők országos nyugdíjpótlóegyesületébe való belépést ismételtlen ajánlom a községi és körjegyzők országos bankjánál Budapest, VIII., Kálvin-tér 11. sz.

Az egyleti iktatóban 445, az elnökében 484 drb nyert elintézt.

Egyesületünk anyagi helyzetét dr. Bogner János buzgó pénztárnokunk első ízbeni számadása tünteti fel. Nevezetesen 4718 K 69 fill. bevétellel szemben volt 4604 K 23 fill. kiadás. A pénztár készpénzmaradványa 1912. év végén 114 K 46 fill. Cselekvő tőke takarékbetétben 1010 K 02 fill., cselekvő hátralék 74 korona. Mind-össze 1198 K 48 fill.

Állandó jellegű befektetéseink vannak:

1. A közs. közig. tanfolyam stipendiumi alap 3000 K.
  2. Demke alapító tagsága 200 K.
  3. Demke-nek építési alapjára 2400 K.
  4. A közs. és körjegyzők „Erzsébet királyné”-árvaházánál 3, egyenként 2500 koronás alapítvány 7500 K.
  5. Torontalmegyei közműv. egyesület pártoló tagsága 40 K. Összesen 13.140 K.
- A tagok száma az év elején 209, szaporodott 8 = 207, töröltetett 10, az év végén maradt 207. A segédjegyzők még mindig távol vannak egyeletünkben, pedig az eredményben ők is osztozkodnak, sőt leginkább ők veszik igénybe.

Kartársaink közül meghalt: Vuchetich Árpád perlaszi és Eisel Antal sándorházi jzö, továbbá Rajkits Traján jankahidi és Bücher Fülöp zichyfalvai sjzö.

Nyugdíjintézetünk zárszámadása szerinti vagyona volt 1912. év végén 534.331 K 85 fill., az év végén 658.787 K 54 fill. A vagyon szaporulata a még részben nem esedékes, a módosított nyugdíjszabalyzat és fizetésrendezés folyamánként 124.455 K 69 f. 1912. évben nyugdíjakra és nevelési járulékokra 115.390 K 94 f. fordított. Azonkívül az egyéb valódi kiadásokra még 3796 K 28 fill. lett kiadva.

Az 1913. évi Nyugdíjintézet előirányzatának bevétele 143.910 koronával, szükséglete 115.300 koronával és maradványa 28.610 koronával lón megállapítva. Itt az volna a megjegyzésem, hogy a szükséglet valószínűleg több, a maradvány pedig kevesebb lesz.

Ezzel jelentésem tudomásul vételét kérve, a mai nappal az egyleti tisztikarnak megbízatása is lejárt. A kitüntető bizalomért, melyben eddig részesültünk, ugy a magam, mint tisztársaim nevében hálás köszönetet nyilvánítva részemről mély tisztelettel bejelentem, miszerint tekintettel koromra s hogy 3 évig mint pénztárnok és 15 éven át elnöke voltam egyesületünknek, e diszes állásra nem reflektálok. Szivem egész melegével üdvözöllek kedves kartársaim és maradok szeretettel önzetlen bajtársatok.

Kelt Garaboson, 1913 ápril. 25.-én.

Vihely Géza
egyleti elnök.

— **A görög keletiek husvétja.** A gör. keleti szerbek a szombatról vasárnapra virradó hajnalban tartották meg a feltámadási ünnepséget és körmenetet a hívek nagyszámu részvételével. A körmenet három óraker indult el a belvárosi szerb templomból s a Hunyadi- és Árpád-utcaikon át tért vissza a templomba. A körmenetben résztvett a nagybecskereki gör. kel. szerb papság Sztráit György kerületi főesperes vezetésével, résztvettek továbbá az ünnepi körmenetben a vármegye részéről Filkovich Boldizsár m. tb. főjegyző, a város részéről pedig Pánics Dániel vár. tanácsnok. Az ünnepséghöz kivezényelt honvéd díszszázadot pedig Nagy Sándor honvéd százados vezette. Ez alkalommal is megtartották az ünnepségnak hagyományos díszes keretét, mert az utcák amerre a körmenet elhaladt, fényesen ki voltak világítva és feldíszítve, a szerb templom udvarán pedig szép tűzijátékot rendeztek husvét örömére.

— **Birtokrendező szakértők.** A m. kir. földmívelési miniszter birtokrendezési ügyekben gazdasági szakértőkké Torontál-vármegye területére Loch Jakab uradalmi tisztartó, écskai lakost és László Endre uradalmi tisztartó, écskai lakost jelölte ki.

— **A megyei állandó választmány ülése.** Torontál-vármegye állandó választmánya ma délután a vármegyházán ülést tartott, amelyen a május 3-iki tavaszi közgyűlés tárgyait készítette elő.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt tartott városi iparhatósági ülésen a következők kaptak iparengedélyt: Özy Grünzweig János fűszer-, vegyes- és tanszerkereskedésre, Gittler György lakatos és Milinkov Ráda pedig asztalosműhely felállítására.

— **A hírlapírószövetség ülése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatósága tegnap délután Budapesten az Otthon-kör helyiségében ülést tartott. Az ülésen, amelyen Száva Gyula elnökölt, az igazgatóság tagjai nagy számmal jelentek meg, köztük dr. Brájer Lajos és Lenkey Lajos alelnökök s a délvidekről Somfai János és Kasztriener Samu igazgatósági tagok. Az ülésen Száva Gyula elnök beszámolt az elnökség tevékenységéről, majd különböző belső ügyek elintézése után elhatározta, hogy a Szövetség idei közgyűlését szeptember hó 7. és 8-ikán tartja Pozsonyban, ahol akkor ünnepli az ottani társadalom a „Pressburger Zeitung” 150 éves fennállásának évfordulóját nagy ünnepségh keretében. Ezután döntött az igazgatóság az 1000-1000 koronás utazási ösztöndíjakról, amelyeket 14 pályázó közül dr. Pap János nagyváradi és Faragó Rezső nagyszalontai szerkesztőnek adományozta.

— **A gyermekbarát-egylet közgyűlése.** A nagybecskereki iskolagyermekbarát-egylet tegnap délelőtt tartotta rendes közgyűlését Menezzer Lipót elnöklése mellett. A közgyűlés, miután tudomásul vette az elnökség évi jelentését, a zárszámadásokat és a költségvetést, a választmány előterjesztésére kimondta, hogy a leveskonyha jövő télen mind a három iskolában külön-külön fog mint napközi otthon működni. Baaden Károly indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az egyletnek a titkár által megírt 40 éves történetét mind a három elemi iskola idei értesítőjében közzéteszi és erre a tantestületeket felkéri. Végül Bányai Jakab korelnöksége mellett egyhangulag megejtették a tisztújítást a következő eredménnyel: Elnök: Menezzer Lipót, alelnök Baaden Károly, titkár Büchler Hugó, pénztáros Wégling István, számvizsgálók: Partilla Géza és Fischer Mór. Választmányi tagok: Dr. Dellimanic Lajos, Jankó Ágoston, dr. Vinczevidy Ernő, Balázi József, Grézlo János, Bányai Jakab, Jeszenszky Nándor, Magyar Pál, Messinger Karolin, Szalay József, Szávics Sándor, Steinitzer

Géza, Szegfü Sándor, dr. Várady Imre. A tisztikar újbóli megválasztása után a közgyűlés meleg ovációban részesítette az egylet lelkes, agilis elnökét, Menezzer Lipót, aki lelkes buzgalomával lehetővé teszi, hogy az egylet mindjobban fejlődik és erősödik és képes az iránta támasztott fokozódó igényeknek teljes mértékben megfelelni.

— **Glattfelder püspök Zsombolyán.** Glattfelder püspök tavaszi bérmautájában ellátogat Zsombolyára is. A püspök május 2-ikán d. u. 4 óraker érkezik kocsin Csátádról Zsombolyára, ahol a lakosság nagy ünnepiességgel fogadja. A püspök 3-ikán reggel 7 óraker ismét tovább megy Német-esernyére.

— **Uj magyar lap.** Nagyszentmiklóson e hó 17-iki kelettel Nagyszentmiklós és Vidéke címen új magyar lap jelent meg Csath István szerkesztésében.

— **Tisztújítás a Chevra Kadisában.** A nagybecskereki Chevra Kadisa szentegylet a napokban tartotta tisztújító közgyűlését, amely alkalommal öt évi időtartamra megválasztottak: Elnökké: Mayer Henrik, Előjárókká: Henfeld Zsigmond, Kadelburger Lipót és Grün Dávid Izidor. Pénztárossá: Temmer Sándor. Ügyésszé: dr. Hubert Zsigmond. Választmányi tagokká: dr. Guttmann Jakab, Guttmann Mór, Hegedüs Mór, Hirtenstein Márk, Klein János, Löbl Jakab, Löwy Gyula, Mangold H. L., Sehlesinger Jakab, dr. Stern Lázár, Temmer Salamon, Ullmann Márk.

— **Halálos esés a kocsirol.** Halálos baleset történt tegnap délután Nagybecskereken a Korona-utcában. Ugyanis ugy 2 óra ájban hajtott végig a Korona-utcában Tyuresin Ráda, a Dungverszky-féle sörgyár sörkihordó kocsisa a söröskocsi-val. Amikor a Bence Antal-féle ház elé ért, az egyik ló valamitől megijedve félreugrott. A megijedt ló oly erővel ugrott félre, hogy a sebesebb iramban levő nehéz söröskocsit az utcaatsorna meleyedésébe rántotta, feloldalt döntve a kocsit egy vilamos póznának. A rándulás következtében a szerencsétlen kocsi a bakról a villamos pózna és a kocsiközé zuhant, olyan szerencsétlenül, hogy a kocsik oldala betört a szerencsétlen ember egyik bordáját. A halálosan sérült embert dr. Maties orvos részesítette első segélyben és azonnal a lakására vitték, de már nem lehetett rajta segíteni, mert este 6 óra tájban meghalt.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Ápr. 30. Megyei áll. vál. ülése.

Május 3. Tavaszi rendes közgyűlés.

Május 4. A jegyzőegylet közgyűlése.

Szinház.

** **Aranyeső.** — Cigányprimás. Szombaton harmadszor ismételték meg Zerkovitz operettjét, az Aranyesőt s ezuttal is telt ház mulatott a bohóságokon s elismeréssel adózott az előadóknak.

Vasárnap este Kiss Cecil jutalomjátékául a Cigányprimást adták, amely alkalommal a színházat zsufolásig megtöltő közönség melegen ünnepelte Kiss Cecilt.

TÁVIRATOK.

A montenegrói bonyodalom.

Monarchiánk akciója. — A hatalmak csapatokat szállítanak partra. — A szerbek kivonulnak Albániából. — Orosz megbízott Bécsben. — Montenegró még mindig nem enged. — A tőzsde.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A montenegrói bonyodalom ügye még mindig nem változott. Montenegró nem enged s a hatalmak most csapatokat fognak partra szállítani Montenegróban. Ha azután ez sem használ, ami az eddigiekből valószínű, akkor monarchiánk lép akcióba s fegyveres erővel behatol Montenegróba. Mindenesetre a legközelebbi napokban föltétlenül eldől a dolog.

Mai jelentéseink a következők:

Monarchiánk akciója.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **Hivatalos helyről nyert értesülés szerint Ausztria-Magyarország nem nézheti tovább a dolgoknak abban az irányban való fejlődését, amint az a monarchia déli határán most történik. A monarchia egyébként is mondjában érzi az ébredő pánszlávizmust, éppen ezért, ha a hatalmak azonnal nem fognak pozitív akciót elhatározni a Skutari-ügy elintézésére, Ausztria-Magyarország önállóan fog eljárni, hogy érdekeit a legszélsőbb eszközökkel is megvédje. Ha az események szükségessé teszik, egy a monarchia Durazzóra is kiterjeszti akcióját. A nyilatkozat ez utóbbival arra céloz, hogy a monarchia nemcsak Montenegróba vonul be, hanem megszállja Durazzót is.**

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mint beavatott körökben mondják, Ferenc Ferdinánd trónörökös odanyilatkozott, hogy Montenegró ellen csak akkor fognak kényszerítő rendszabályokat alkalmazni, ha minden más eszközt kimerítettek.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a Neue Freie Presse tudósítója előtt Lukács László miniszterelnök kijelentette, hogy Berchtold gróffal folytatott tanácskozásai során azt az impressziót nyerte, hogy a külpolitikai helyzetben nem kell a reményt feladni s hogy a konfliktus az utolsó pillanatban békés megoldást nyer. A monarchia azonban minden eshetőségre el van készülve.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnapi királyi audienciáját megelőzően szombaton este hosszasan tanácskozott Conrad vezérkari főnökkel és Berchtold gróf külügyminiszterrel. Ezt a tanácskozást követte azután Berchtold és Conrad szombat esti szokatlan királyi kihallgatása.

A hatalmak csapatokat szállítanak partra.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: **A londoni nagyköveti reünio ma délutáni értekezletén el fogja határozni, hogy nemzetközi csapatokat fog partraszállítani Montenegróba s ezirányban még ma utasítást küldenek a nemzetközi hajóraj parancsnokának. Ebbe az eljárásba Oroszország is beleegyezett.**

A szerbek kivonulnak Albániából.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **A szerb csapatok megtették az előkészületeket Durazzóból és Albániából való kivonulásra. Tironából és a szomszédos helyiségekben már el is vonultak s Krojában alban lebogók lengenek.**

Orosz megbízott Bécsben.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Mint az „Echo de Paris“ jelenti, Sassanov bizalmas küldetéssel megbízottat küldött Bécsbe, hogy Berchtold gróffal tanácskozzék. A megbízott már meg is érkezett Bécsbe s ma tanácskozott Berchtold gróffal.

Montenegró még mindig nem enged.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cattaróba érkezett cettinjei jelentések szerint Montenegró még mindig hallani sem akar Skutari átengedéséről. A montenegrói hivatalos lap hevesen támadja Ausztria-Magyarországot s hangoztatja, hogy Montenegró Skutari nélkül megsemmisül.

A tőzsde.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő: Magyar Hitel 818, Osztrák Hitel 620.50, Koronajáradék 82.50, Jelzáloghitelbank 429, Leszámitoló Bank 511, Hazai Bank 288, Magyar Bank 555, Rimamurányi 718, Salgótarjáni 765, Közuti Vasut 645.50, Villamos Vasut 359.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Május 5-ikén tartja a képviselőház az első ülését. Ez alkalommal katonaság nem lesz a parlament körül. Csupán rendőri őrszemek lesznek fölállítva. A parlamentben a palotaőrsg fog teljesíteni szolgálatot minden rendőri beavatkozás nélkül. Az ellenzék még nem döntött taktikája fölött. Bizonyos azonban, hogy az ellenzék ismét demonstrációra készül, a többség pedig megint demonstrálni fog Tisza István, a kormány és a pártegység mellett. Egyszóval május 5-ikén az ismert események fognak megismétlődni a magyar parlamentben, ha csak a nagyon komoly külpolitikai helyzet nem hoz olyan fordulatot, mely az ellenzéki pártokat a belátás politikája felé terelné.

Miniszteri tanácskozás.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök szombat reggel Bécsben Berchtold gróf közös külügyminiszterre történt tanácskozás után visszaérkezett Budapestre. A hét első napjaiban a budai miniszterelnöki palatában miniszteri tanácskozás lesz, amelyen a folyóügyek elintézésén kívül a miniszterelnök beszámol a külügyminiszterrel folytatott nagyon fontos tanácskozásról.

A trónörökös a királynál.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király tegnap délelőtt fél 11 órakor ötnegyedórán különkihallgatáson fogadta Ferenc Ferdinánd trónörökösöt. A kihallgatás a külpolitikai helyzettel volt kapcsolatban.

A kormánytól megfizetett ellenzéki ujságírók.

Budapest, ápril. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A félhivatalos „Magyar

Nemzet“-nek arról a vadjáról, hogy a Pesti Hirlap ellenzéki munkatársai megfizették magukat a kormányval, most lehuza a leplet a vasárnaponki megjelenő „Rendkívüli ujság“ című lap. A lap megnevezi a Pesti Hirlap hat munkatársát, akik a kormány érdekében való munkásságukért összesen 270.000 koronát vettek föl a kormánytól. A kinos ügyben a Budapesti Ujságírók Egylete csütörtökön rendkívüli közgyűlést tart.

Ma reggel a megvádolt hirlapírók, nevezetesen Osergő Hugó, a Pesti Hirlap politikai rovatvezetője, Porzsolt Kálmán, Gellért Oszkár, Schmittely József helyettes szerkesztő, Kátóna Béla közgazdasági rovatvezető és Kabos Ede külön-külön nyilatkozatot adnak ki, amelyben aljas rágalomnak mondják a vádakot s a nyugtákon levő aláírást vakmerő hamisításnak nyilvánítják.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	11.14
Buza (októberre)	11.73
Rozs (áprilisra)	9.25
Rozs (októberre)	9.68
Zab (áprilisra)	9.69
Zab (októberre)	8.74
Tengeri (májusra)	8.05
Tengeri (júliusra)	8.24

Felelős szerkesztő: Somfai János.

A tudomány mai álláspontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k

Jégbérlet.

Van szerencsém a tisztelt jégbérlet közönséget értesíteni, hogy május hó 1-én a jégkihordást megkezdem.

Felkérem az érdekelteket a bérlet előjegyzés végett nálam jelentkezni szíveskedjenek.

Eckstein János szállító
Hunyadi-utca 607. szám.

132-1

Hirdetéseket

jutányos árért közli a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontai' szerkesztőségében

142—x.41

Nagyszentmiklósi járás főszolgabirójától.
8251—1912. szám. 144—3.3

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó öbesenyői állatorvosi körre, amelyhez Öbesenyő és Valkány községek tartoznak, pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: Évi 1400 korona fizetés, husszemle utáni díjak és a körállatorvosok részére szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t.-e. és az 1888. évi VII. t.-e. követelményeinek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényüket hozzájuk május hó 15-ig adják be.

A választás megtartása iránt később fogok intézkedni.

Nagyszentmiklós, 1913 április hó 21-én.

Hadfy, főszolgabíró.

Dr. Krausz Béla

fogorvos

Temesvár-Belváros,
Ferencz József-ut (Merbl-palota)

Mindennemű tömések, aranykoronák,
csapfogak, lemezek lelkiismeretes és
gyors elkészítése.

Bejárat a mellékutcában.

Telefon 11—52   Telefon 11—52.
47—64

Irodista

irodai gyakorlatlalt alkalmazást nyer
**A Hungária Általános Bizto-
sító Részvénytársaság toron-
tálmegyei főügynökségénél
Nagybecskereken.**

Olyanok, kik biztosítási irodában
működtek előnyben részesülnek.

Eladó

átköltözködés végett egy jókarban lévő

Zongora

valódi mahagoni fából.

Bővebb felvilágosítás: 149—3.3
Ferencz József-ter 630. szám, I. emelet.

HUNGÁRIA ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RT. BUDAPEST

Részvénytőke 6.000.000 korona.
Szervezési alap 1.200.000 kor.

Elnök: gróf Károlyi Imre. — Alelnökök:
malomszegi Elek Pál és báró Fejérvári Imre.

Elvállal tűz-, élet-, baleset-,
szavatossági-, betöréses-
lopáselleni-, üveg-, jég-
valamint állatbiztosításokat

Központi székhely: Budapest, IV.,
Károly-körút 2.

Olcsó díjak!   Modern feltételek!
Kartellen kívül!

Mindennemű felvilágosítással szolgál a
főügynökség Nagybecskereken, Hunyadi-
(Fő-)utca 33. sz.   Telefon 165 sz.
151—6.2

Bánlakai járás főszolgabirójától.
1510—913. szám   154—2.2

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye bánlakai járáshoz tartozó
Zichyfalva községben lemondás folytán meg-
üresedett községi szülésznői állásra pályázatot
hirdetek.

Az állás javadalmazása: 240 korona kész-
pénzfizetés, szülési segélyért fizetőképességű
2 korona; a község előjárósága által szegé-
nyeknek nyilvánított szülőknek ingyen tarto-
zik szülési segélyt és ápolást nyújtani.

A szülésznői képesítést és eddigi alkal-
maztatást igazoló okmányokkal felszerelt kér-
vények hozzám f. évi május hó 15-ig adan-
dók be.

A választás napját később fogom kitűzni.
Bánlak, 1913. évi április hó 26.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Szenzációs olcsó árak!

10.000 pár cipő elárusítottak, amíg
a készlet tart, aluljegyzett legolcsóbb árakon.

137—57.34

Férfi cipők:

	Ezelőtt korona	Most korona
1 pár erős strapa bőrcipő	8—	6 50
1 pár finom box vagy R. chevro, füzös vagy gombos magas	11—	7 50
1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, füzös v. gombos magas	15—	9—
1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben	3—	1 60

Női cipők:

1 pár finon R. chevro vagy R. box, magas füzös vagy gombos	11—	7—
1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas füzös vagy gombos	14—	9—
1 pár legdivatosabb lakcipő nagy csattal és szalaggal	9—	5—
1 pár finon R. chevro félcipő, gombos vagy füzös	7 30	6—
1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben	3—	1 60

Gyermek cipőcske:

1 pár tartós, magas bőrcipő füzös vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban	3—	1 70
--	----	------

Nagyobb gyermekcipők szintén csodálatraméltó olcsó áron kaphatók.

Minden fazonu és kivitelű rámásvarrott férfi- és női cipők, valamint könnyű belülvarrott női cipők meglepő olcsó árakon szerezhetők be.

A meg nem felelő cipők a legszivesebben kicseréljük.

Levélel megrendelések a leggyorsabban eszközölnetnek

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

rövid-, divat-, játék- és cipőáraktár — a „Pillangóhoz” — Nagybecskerek.

Ragadja meg mindenki az
alkalmat és szerezze be
cipőszükségletét, amíg a
készlet tart, mert olcsó
vásárlásról van szó.